

URBAN STUDY INSTITUTES
Az Urban Agency együttműködés tanulságai

Tosics Iván
Városkutatás Kft, Budapest

Budapest Kör 227

A várossal kapcsolatos oktatás (urban studies) és a várossal foglalkozó kutatás (urban research) helyzete Budapesten

FUGA, 2024. szeptember 3.

Mi az „urban studies” és mik az ezzel foglalkozó intézmények?

- Au „urban studies” egy átfogó diszciplína, önmagában is elég széles ahhoz, hogy lebontsa a tudományágak közötti határokat, de a tudástermelés különböző módjai (tudományos és egyéb módjai) között is.
- Egyes egyetemeken tanszékek, karok léteznek, amelyek erősek, formalizált hatáskörrel rendelkeznek, míg a városi intézetek informálisabbak, hálózatos kontextusban működnek (kis magcsoport, sok más emberrel laza kapcsolatban), platform, laboratórium formájában.....
- Egyes intézetekben a szerződéses kutatás teljesen tilos (mint a hallgatók munkájának elvétele, akikből tanácsadók lesznek), nemzeti kutatási támogatásra kell pályázniuk.

Motivációk: hogyan merül fel a város-kutatói intézet létrehozásának pillanata?

- Egyes esetekben hirtelen jön egy lehetőség az egyetemtől, más esetekben egy alulról jövő hosszú procedúra eredménye, megint más esetekben a kérés a várostól érkezik...
- Sok esetben az akadémiai világon kívülről érkezik az igény, hogy interdiszciplináris módon dolgozzunk a kérdések megoldásán.
- Egyes esetekben éles konfliktusok vetik fel a kutatói kapacitás iránti igényt, mint például Chicago esetében a faji konfliktusok tanulmányozására.
- A legtöbb nyugat-európai városkutatói intézményt a 2000-es években hozták létre.
- A kutatói napirendeket befolyásolhatja a politika vagy a város, illetve az egyetem...

UCL Urban Laboratory

- A 2005-ben alapított szervezet a társadalmi, fizikai és technológiai városi és épített környezeti kérdések széles skálájára kínál kritikus megoldásokat, javaslatokat tesz és terjeszti azokat, korunk nagy kihívásaira összpontosítva.
- Kritikus urbanizmus a nyilvánosság bevonásával. A UCL aktív szereplője a kelet-londoni közéletnek, új kampuszokba és programokba fektet be a város legszegényebb részén. Nagyon nehéz volt kiharcolni ezt az új programot az egyetemi bürokrácián keresztül.
- Ruth Glass (1912-1990) az UCL Urbanisztikai Központjának vezetője volt. Kritikus gondolkodó volt, részt vett a nyilvános vitákban, és mindig kapcsolatot tartott az alulról szerveződő szervezetekkel. Abban az időben ő volt az egyetlen híres női urbanista.
- Az UCL Urban Lab nem igényel szerződéses kutatást, de pályáznia kell a nemzeti kutatási támogatásra.

Manchester Urban Institute

- A MUI egy több tematikán alapuló csoportosulás 200 kutatóval, akik a Manchesteri Egyetem három karáról érkeznek.
- A Multiversity megnyitja az egyetemet az emberek felé, létrehozva a kollektív városi intelligencia kereteit.
- Lassú tudomány, kapcsolatokat teremt a közösséggel, nem csak felmérésekkel közelíti meg őket...Az eredmény a tudás új formája, közösen előállított tudás.

Ghent University, StadsAcademie

- Egy külső együttműködési központ. A genti klímaaréna volt az egyik kiindulópont. A másik sok ember hite a helyalapú (place based) szolidaritásról.
- A 200 éves Ughent volt a kezdet. 9 téma: körkörös építés, egyenlő mobilitás, ...
- Mestermunka Atelier - kapcsolatokat teremteni hasonló témák között, pl. lakhatás a sokféleségben. Ez nagyon jól működik, a kész téziseket újragondolják és folytatják...
- Tervezett együttműködés a várossal: kutatóközpont helyett platformmá akarnak válni. Van helyük a városban, megosztva a Zöld Központtal.

Institute for Urban Research at Malmö University

- Svédországban a városkutatói intézetek az 1960-as években jöttek létre, kritikai és elméleti viták során. Ezek ma is léteznek.
- Malmö egyetemi kutatóközpont nem jól ismert az egyetemen... Tabutémák: a saamik gyarmatosítása, faji szempontok.
- A szegregált és marginalizált városi területekről most azt mondják, hogy fenntarthatatlanok.
- Kihívás a globális és a helyi kutatási napirendek összekapcsolása.

CRIT, Barcelona

- Creativity, Innovation and Urban Transformation: Kreativitás, innováció és városi átalakulás (CRIT) a Barcelonai Egyetem kutatócsoportja.
- Egy interdiszciplináris csapat alkotja, amely közgazdászokat, szociológusokat, képzőművészeti kutatókat és antropológusokat foglal magában a gazdasági és szociológiai tanszékről, valamint a képzőművészeti karról és más intézményekből (Diputació de Barcelona, Elisava).

Urban Lab módszertan

- Hogyan fejlesszük ki egy városi laboratórium módszertanát a helyi közösséggel való hosszú távú kapcsolat kialakítása érdekében, azért, hogy ne csak egyik kutatási projektből a másikba fussunk...?
- Malmöben a kutatóintézet zárt, a helyük úgy néz ki, mint egy pláza, kártyára van szükség a liftbe, az emeletre, a szobákba való belépéshez... így a közönség és a diákok számára is zárva van...
- Az UCL Urban Lab viszont minden nap 10-18 óráig nyitva áll a nagyközönség előtt...
- Ellenvélemény: a tudományos élet és a város közötti hosszú távú kapcsolatok ilyen példái ritkák, a legtöbb helyen az egyetemi kutatásban bizonytalanság uralkodik, csak a professzorok rendelkeznek a stabilitással ahhoz, hogy hálózatépítésbe kezdjenek, a fiatalabbak külső finanszírozástól függenek, e-mailjeikre gyakran nem válaszolnak a városi tisztviselők...

Az interdiszciplináristól a transzformatív városi kutatás felé

- Milyen feltételek mellett válhat transzformatívá az interdiszciplináris városkutatás (nem pusztán pragmatikus városi probléma-megoldás), amely lebontja a tudományágak közötti falakat?
- Annyira problémás a mai világ, hogy ki kell fejeznünk a világ átalakítására irányuló törekvéseinket ökoszociális irányba. A természeti összeomlás, a társadalmi egyenlőtlenségek és a politikai rendszerek nagy kihívásait gyakorlatilag csak a városi ökoszisztémák szintjén lehet kezelni, nem pedig a közigazgatási településeken.
- Új témákat kell kutatni és megvitatni, a globalizáció helyébe lépő új geopolitikai valóság; közelgő környezeti katasztrófa, az emberek tömeges mozgása, a rajtunk pénzt kereső mega szervezetek (Google stb.).
- CIAM: ki merték fejezni a munkáspaloták iránti vágyukat - ami változásokat eredményezett (és sok problémát is hozott...)

Thanks for your attention!

Ivan Tosics

tosics@mri.hu

<https://tosics.eu/>